

УДК 351.72

*Худолій Юлія Сергіївна,
кандидат економічних наук, доцент
Шевченко Анна Миколаївна,
магістрантка,
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюк» (Україна)*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Національна економічна безпека залежить не тільки від наявних ресурсів та розвитку, як визначається у широкому сенсі, але й від багатьох інших аспектів. Наприклад, враховуючи поточну національну економічну політику, середньострокові та довгострокові цілі, а також рівень інтеграції держави в міжнародну торгівлю та міжнародні відносини загалом. Рівень вразливості економіки визначається зв'язком між економічною безпекою та ступенем її інтеграції, тому здатність національної економіки до реалізації національних інтересів залежить від рівня її вразливості. Це можна розглядати як співвідношення переваг та недоліків національної економіки в контексті міжнародного економічного клімату, а також внутрішнього соціального та політичного середовища. Це визначає, наскільки ефективно національна економіка може реагувати на внутрішні та зовнішні виклики. Сучасна світова економіка стикається з глобальною ієрархічною реструктуризацією, в результаті чого міжнародні інтегровані утворення, такі як ЄС, АСЕАН та НАФТА, стали ключовими гравцями. Окрім забезпечення конкурентоспроможності країн-членів через керування міжнародними валютними відносинами, сприяння іноземним інвестиціям та міжнародним продажам, їхня місія полягає у зверненні до широкого спектру економічних та неекономічних факторів [1].

Інтеграція України в Європейський Союз має значний вплив на суспільну структуру країни, і цей процес виявляється не тільки в економічних аспектах. Інтеграція у глибшому значенні означає перебудову національної економіки відповідно до правил та обмежень ЄС. Цей процес виявляє незахищеність національної економіки, яка є результатом дотримання стандартів ЄС. Оскільки Україна затримує вступ до ЄС, то економічна безпека країни залишається на низькому рівні, і є потреба швидко прийняти правила та норми ЄС, щоб збільшити її безпеку [2].

Широкомасштабна перебудова національної економіки та переорієнтація економічних відносин призвели до нестабільності національної економіки, яка стала залежною від політики великих міжнародних фінансових установ і міжурядових органів. Однак, ідея економічної безпеки не корелює з концепцією економічного неолібералізму, оскільки для забезпечення економічної безпеки, уряд має забороняти або обмежувати діяльність суб'єктів господарювання, які можуть порушувати рівень економічної безпеки, що суперечить інтересам великих міжнародних ринкових сил та деяких фінансових організацій. Однак, концепція національної економічної безпеки є ідеологічною основою для розвитку національної політики.

Глобалізація міжнародної економіки приводить до отримання нових можливостей, але разом з цим і з'являється ризик витрат та зниження ефективності національної економіки. На сучасному етапі розвитку світової економіки важливим є класифікація країн за їхнім рівнем економічного розвитку та роллю в світовій економіці. Продовження розвитку світових економічних систем дає певні переваги розвиненим країнам, які мають більший вплив на доходи, ніж робоча сила та інновації виробництва чи управління. Це означає, що країни з менш розвинутою економікою не можуть на рівних захистити свої інтереси. Оскільки методика оцінки

рівня економічної безпеки не відповідає потребам сучасної економіки, потрібне переглядання методів забезпечення економічної безпеки. Слід зазначити, що основні недоліки сучасних концепцій економічної безпеки в основному ґрунтуються на ідеях радянської економічної школи, тоді як небагато спільного в них можна знайти зі сучасними концепціями економічного неолібералізму. Одна з головних причин цього полягає в тому, що національні інтереси часто суперечать інтересам наднаціональних корпорацій та фінансових організацій, які зазвичай контролюють систему економічної безпеки. У світі, де національні економіки все більше і більше включаються в глобальний ринок, концепція забезпечення національної економічної безпеки повинна стати головною ідеологічною основою розробки економічної політики в країнах з перехідною економікою.

Оскільки Україна є країною з перехідною економікою, то вона значною мірою залежить від зовнішніх економічних умов. Проте важливо використовувати всі доступні інструменти для дослідження поточного стану національної економічної безпеки. Це дозволить Україні розширити можливості для поліпшення своєї економічної безпеки, що зменшить залежність від зовнішніх чинників і сприятиме залученню інвестицій.

Наразі, актуальною є проблема забезпечення сталої економічної безпеки країни шляхом дослідження конкретних економічних розрахунків, які дозволять своєчасно реагувати на зовнішні та внутрішні ризики та захищати економічні інтереси країни. З огляду на різноманітність підходів економістів до вивчення економічної безпеки, найбільш актуальним підходом є опис економічної безпеки як сукупності умов, необхідних для забезпечення нормального ходу економічного розвитку та зменшення розриву між Європейськими країнами та Україною, яка має прагнення інтегруватися в ЄС.

Визначені ключові умови, які є визначальними для аналізу можливостей підвищення національної економічної безпеки. Також однією з ключових умов є стабільність фінансово-економічного середовища. Для цього необхідно забезпечити стабільний курс національної валюти, здійснювати ефективну монетарну політику та розвивати фінансовий сектор країни. Крім того, необхідно розвивати інфраструктуру, зокрема транспортну та енергетичну, що забезпечить надійність та безпеку транспортних маршрутів та енергопостачання країни.

Отже, у сучасних умовах національна безпека неможлива без досягнення відповідного рівня економічної безпеки. На даний момент Україна має певний рівень економічної безпеки, але ефективність системи безпеки залежить від здатності своєчасно реагувати на зовнішні та внутрішні фактори та керувати ними таким чином, щоб максимізувати позитивні ефекти та пом'якшувати або навіть нейтралізувати негативні наслідки.

Література:

1. Заверуха Д. А., Копитко М. І. Характеристика основних елементів сутності економічної безпеки. Вчені записки Університету «КРОК». 2022. № 1 (65). С. 19-24.
2. Державна політика забезпечення національної безпеки України: основні напрямки та особливості здійснення : монографія. Львів : Сполом, 2020. 418 с.
3. Дяченко Т.А. Вектор інтенсивного зростання економіки України: свідомий вибір та історичний досвід. Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки». 2018. № 1. С. 189–195.
4. Лисяк О. Економічна безпека країни в умовах її становлення. Економічний аналіз. 2021. Том 31. № 1. С. 47-56.
5. Максименко Я. А. Розвиток національної економіки під впливом загальносвітових тенденцій. Бізнес Інформ. 2019. №3. С. 26–31.